The Hebrew Journal

THE ONLY JEWISH DAILY IN ONTARIO.

דער אידישער

זשורנאל

The Hebrew Journal

די איינציגע אידישע ציימונג אין אנטעריא.

VOLUME III. No 5665 Toronto, Monday, August 16th, 1915 מאנטאג דער 16־טער אויגוסט 1915. ו אלול פ׳ תצא תרע״ח. PRICE: 1 CENT

A S Freidus c/o The New York Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK CITY

דייטשען זיעגען ביי קוביסקא און דערנעהענטערן זיך צו קאונא

גרויסע שלאכטען נעהט אן ביי יאקאבשטאדט און דזוינסק און אויך ארום נאווא נעארגיעווסק

לאנדאן, אויגוסט, 16.

לויט די רוסען בעריכטען האבען זיי פרייטאג און שבת שטארק אטאקירט די עסטרייכער ביי זלאטא ליפא.

דער עסטרייכער אפיציעלער בעריכט זאגט גארנים וועגען דיזע אטאקען. וואס זיי זאגען יא איז, דאס נאכדעם ווי די רוסען האבען זיך אבגעשטעלט אין מערב זייט פון בוג, האבען די עסטרייך דייטשען פון זיי אטאקירט און די רוסען האבען פארטגעזעצט זייער צוריקציהען זיך ביז די ליניע פון בוג.

די רוסען בעריכטען קיין נייעס וועגען רינא רעגענט, זיי בעריכטען אבער א גרויסע שלאכט ביי יאקאבשטאט און דזוינסק.

בערלין בעריכטעט אפיציעל דאס גע־נעראל פון בילאוו וועלכער אפעריירט אין מערב זייט פון טייך דזוינסק, האט צו־ריקגעשטויסען די רוסען אין א שלאכט ארום קוביסקא, אין א צפון מזרח ריכטונג נעהמענדיג 2 טויזענד געפאנגענע.

אין דרום זייט, אפר קאוונא, האבען די רוסען געמאכט א טרויעריגען ארויס־גאנג פון קאוונא, צו וועלכע שטאט די דייטשען דערנעהענטערן זיך.

פער׳עקשנ׳דיגע אטאקעס פון די דייטשען זיינען מיט ערפאלג צוריקגעשטו׳־סען געווארען צווישען נארעוו און בוג.

צוזאמענשטויסען קומען פאר ביי נא־ווא געארגיעווסק. די שלאכטען קומען דארט פאר ביי די נאהענסטע פערטהיידי־גונגס פונקטען.

אסטראלענקא אין דייטשע הענד

אמסטערדאם, אויגוסט, 15.

די וואסשישע צייטונג, וועלכע ערשיינט אין בערלין טהיילט מיט דאס די רוסישע פעסטונג ביי אסטראלענקא אין אין די הענד פון די דייטשען.

עס ווערט אויך ערקלערהרט, דאס גרויס פירשט ניקאלאי האלט נאך אסטר־וויץ.

(אסטראלענקא נעפינט זיך הינטער דער דייטשער ליניע האט דארום די וועלט נערעכענט, אז ממילא געפינט זי זיך און די הענד פון די דייטשען, אין אמת׳ן אבער איז אסטראלענקא געווען א צייט אין רוסישע הענד אפילו נאכדעם ווען די דייטשע ליניע איז שוין געהאט אריבער. דארום זיינען דאס איצט די דייטשען מודיע, אז זיי האבען אסטראלענקא.

וואראשיינליך האבען זיי ביי יענער פעסטונג געהאט א הארטע נוס צו צו־קגאקען.

א פערשווערונג געגען די פעראי־נינטע שטאטען

וואשינגטאן, אויג. 15.

פרעזידענט ווילסאן האט טעלעגראפירט דאס די פרישע מעקסיקאנער סומאטאכע אין א רעזולטאט פון א פערשווערונג אריין צו ווארפען די פעראייניגטע שטאטען אין א מלחמה.

עס איז נאך ניט בעקאנט געמאכט געווארען אין דער עפענטליכקייט ווער די פערשווערער זיינען, עס געהט אבער אן אונטערזוכונג אין וואשינגטאן אז אין אנדערע שטעט אויסצוגעפינען ווער און וואס פיר אינטערעסען עס זיינען געשטאנען הינטער דיזער פערשווערונג.

די פאקטען ווען פאלגענדע:

ווען סעקרעטער לאנסינג האט אב־געהאלטען אין ווי־יארק דעם מיטינג צו־זאמען מיט די דיפלאמאטען פון סאוטה אמעריקא צו דיסקוטירען די נאטע צו די שטרייטענדע פארטייען אין מעקסיקא האט־בען די פע׳שווערער געפיהלט דאס די צייט איז געקומען זייער פלאן צו פערווירק ליכען.

אין טהייל פון זייער פלאן איז אין גע־געווען צו שאפען אונרוהען אויף דער גרע־ניץ. אין וויסען הויז וויים מען איצט, דאס זיינט איינציג יאהר האבען פערזאנען פערשפראכען געלד צו „שלעכטע מענ־שען״ אדום דער גרעניץ אין מעקסיקו, אז יענע זאלען ארגאניזירען „ארמייען״ — שטרויענע הייסט עס — פון אמעריקאנער מעקסיקאנער אז־ון זיי ארייז פיהרען קיין מעקסיקא אז־ון נאכהער צוריק מארשירען אין די פעראייניגטע שטאטען און טור־טען איינינע אמעריקאנער אין מעקסיקאנ־אביסעל איינגעגנטהום כדי צו מאכען דאס אמעריקאנער פאלק גלויבען אז מעקסיקא־נער זיינען דאס בעפאלען די גרעניץ

שטאטען די איצטיגע אונרוהען אויף דער גרעניץ ווייזען זיך ארום, אז זיי זיינען פון אזא כאראקטער.

אין וויסען הויז וויים מען פון א פראמינענטער פערזאן פון דער וועסט, וועלכער האט זיך פאר ואהרען און יאה־רען בעריהמט אז רייכע אמעריקאנער גע־שעפטס לייט שלאגען אזהם פאר גרויסע סומען געלד, צו ארגאניזירען אזא בלומרשט׳דיגע ארמיי פון אנפאלענדע מעקסיקאנער. עס איז אויך מעגליך, אז דיזע נעשעפטס לייט ווערען אונטער־שטיצט פון אויסלענדער מיט די זעלבע אינטערעסען.

די זעלבע פערשווערער האבען אין דער זעלבער צייט, וואס זיי האבען אנ־פעווארפען א שרעק אויף די גרעניץ שטאא־טען, געשאפען די זעלבע שטימונג אין יוערא קרוז.

אין וויסען הויז האט מען זיך איבער־ציינט דאס עס איז קיין מאל ניט געווען אזא צייט ווען אויסלענדער זיינען געווען אין געפאהר אין יענעם פארט, נאר דאס עס איז געלונגען די פערשווערער צו ווער־קען אויף די וועגינער פארזיכטיגע אין כאלט בלוטיגע אין דער פלאטע זיי זאלען זיך צוהיצען אין זיך אוועקלאזען אין די „דרום וואסערען״.

די איצטיגע מעקסיקאנער סומאטאכע האט קלאר בעווייזען דאס עס געפינען זיך געשעפטס לייט אין די פעראייניגטע שטאאטען, וועלכע זיינען ענטשלאסען ארויינצושלעפען די פעראייניגטע שטאאא־טען אין א מלחמה אום יעדען פריין.

דיזע פארשווערונג וועט מען זעהען צו ענטדעקען אויב עס וועט זיך נאר אייג־נעגען.

באבושקא ברעשקאווסקאיא בלינד

איסט אופאנדזש, נ. דזש. אויגוסט, 15.

מאדאם יעקאטערינא ברעשקאווס־קאיא, וועלכע איז מיט אכט יאהר צוריק בעקאנט געווען צו דער נאנצער וועלט אלס „די גרויס מוטער פון דער רוסישער רעוואלוציאן״, וועלכע איז איצט אין סיב־ביר, אלס א פערשיקטע אויפ׳ן לעבען, איז טראנספערירט געווארען קיין צפון אין דער ווייטער שטאט יאקוטסק, לויט א בריעף וואס איז פון איהר ערהאלטען גע־וואָרען פון מוסס אלים סטאון בלעקוועל, וועלכער בריעף איז היינט פערעפענטליכט געווארען

מאדאם ברעשקאווסקאיא איז שוין 71 יאהר אלט, און זעהט שוין כמעט גאר ניט אויף די אויגען. לעזען קאן זי שוין גאר ניט. דאס איינציגע פערבריינגען איהרס בעשטעהט אין דעם וואס זי נייהט א פאר שטונדען אין טאג, און בלויז ווייל פון מאטעריאל.

אכצעהן מאנאט איז זי געווען אין איירקוטסק, געווען ארעסטירט איינע אליין. און דערפאר וואס זי האט געמאכט א פערזוך צו אנטלויפען פון דארט האט מען זי פערשיקט אזש קיין יאקוטסק, פון וואנעט די רוסישע „נוטהערציגע״ רעגיע־רונג דענקט אז זי וועט שוין ניט וועלען אנטלויפען.

ביאלאסטאקער איינוואהנער פער־לאזען די שטאט

ביאליסטאק, אויגוסט, 15.

אלע פאבריקען און מאשינען ווערען ארויסגעפיהרט פון ביאליסטאק, וועלכע געפינט זיך 45 מייל מזרח פון לאמזא.

מיעלע איינוואהנער פערלאזען די שטאט, כאטש די צייווילע רעגיערונג, שטאאטס און פרייוואט באנקען, און די פאסט און טעלעגראף אפעראציעס נעהען נאך אן ווי ביזהער.

די וועגען וואס פיהרען צו דער שטאדט פון מערב זייט און פון צפון מערב זיינען פול אין ביידע זייטען מיט אונענדליכע פראצעסיעס פון ענטלו־פערס מיט זייערע וועגען. פיעלע פון די פערס מיט זייערע וועגען. פיעלע פון די הייזער מיט אלע זייערע אינהאלטס אין ווארען אויפגעלאדן אין ווארען אויפגעלאדן.

אין צפון זייט פון נאוואגעאר־גיעווסק האבען מיר מיט שטורם גענומען א שטארקע פארפאסטען פאזיציאן. ניין אפיציירען, 18 הונדערט סאלדאטען און 4 מאשין ביקסען זיינען אריין געפאלען אין אונזערע הענד אריין.

די טרופען פון פרינץ לעאפאלד פון בייערן דערנעהנטערען זיך צום בוג, אין צפון מזרח פון מאקאלאוו.

צו מזרח זייט פון דער לאשיצע־מעזשעריטש ליניע האבען די רוסען פער־זוכט אבצישטעלען אונזער מארש דורך עקשנות׳דיגע געגען אטאקען. אלע אנ־גריפע זייערע זיינען צוריקגעשטויסען גע־ווארען.

פעלד מארשאל פאן מעקענזען האט בעזיעגט דעם שונא אין שלאכען פון אויג. דעם 10־טען און אויגוסט דעם 11־טען. אונזערע געגנער האבען מעהר קיין כח ניט געהאט צו ווערדערשטעהען אונזערע אוואנ־טירענדע פעראייניגטע טויטאכישע טרו־פען. אין זייער נאביאגעניש האבען אונ־זערע ארמייען געגרייכט דעם וועג פון ראדזין־דאווידי־וולאדאווא.

דאווידי, דער צענטער פונקט פון ראד־זין־דאווידי־וולאדאווא ליגט אין 20 מייל אין מזרח פון ראדזין און אכט מייל אין צפון פון פארטשעוו.

ענגלישער קאנסול פערלאזט רינא

וואשינגטאן, אויגוסט, 16.

דער אמעריקאנער קאנסול אין רינא, דאנלעס דרשעניקיס האט היינט געקייבעלט דעם סטייט דעפארטמענט, אז ער האט אי־בערגענומען די ענגלישע באטשאפט אין רינא און אז דער ענגלישער קאנסול האט פערלאזען די שטאדט.

די מעלדונג פון אמעריקאנער קאנ־סול ווערט דא אנגענומען אלס בעווייז, אז די שטונדען פון רינא זיינען געצעהלט טע און אז די רוסען אליין זעהען איין, אז די שטאדט מוז פאלען.

דער אמעריקאנער אמבאסאדאר אין פעטראגראד האט אויך געקייבעלט וועגען דעם, אז דער אמעריקאנער קאנסול אין רינא האט איבערגענומען די ענגלי־שע באטשאפט דארט. ער האט אבער קיין פירוש ניט געמאכט, אויסער מעלדען דעם פאקט.

פאר קאוונא האבען אונזערע אנגריי־פענדע טרופען פערכאפט דעם בעפעסטיג־טען וואלד דאמיניקאנקא. מיר האבען גע־נומען 350 געפאנגענע. צווישען די טויי־כען נארעוו און בוג האבען אונזערע אר־מייען, נאך א שטארקען נאכיאגעניש, גע־גרייכט ניט וויים פון סלינא און מורצעוו, וואו די רוסען האבען זיך אבגעשטעלט.

אין גיעווסק האבען מיר מיט שטורם גענומען א שטארקע פארפאסטען פאזיציאן. ניין אפיציירען, 18 הונדערט סאלדאטען און 4 מאשין ביקסען זיינען אריין געפאלען אין אונזערע הענד אריין.

פעלד מארשאל פאן מעקענזען האט בעזיעגט דעם שונא אין שלאכען פון אויג. דעם 10־טען און אויגוסט דעם 11־טען. אונזערע געגנער האבען מעהר קיין כח ניט געהאט צו ווערדערשטעהען אונזערע אוואנ־טירענדע פעראייניגטע טויטאכישע טרו־פען. אין זייער נאביאגעניש האבען אונ־זערע ארמייען געגרייכט דעם וועג פון ראדזין־דאווידי־וולאדאווא.

דאווידי, דער צענטער פונקט פון ראד־זין־דאווידי־וולאדאווא ליגט אין 20 מייל אין מזרח פון ראדזין און אכט מייל אין צפון פון פארטשעוו.

„פרייהייטס גלאק״ איז געזונט און שטארק

סאן פראנציסקא, אויגוסט, 15.

אזוי ווי די וועלט איז געווען זעהר אונרוהיג מאמער חלילה וועט דער פריי־הייטס גלאק געשעדיגט ווערען אויפ׳ן וועג פון פילאדעלפיא קיין סאן פראנציסקא, האט מר. דזשיימס דזש. קירק מודיע גע־ווען, אז אלעס איז אין אר־דנונג.

ווי בעוואוסט, געפינט זיך אין פי־לאדעלפיא דער גלאק מיט וועלכען מען האט געפלוגען אין יאהר 1776, דאס הייסט מיט 139 יאהר צוריק, ווען׳דער קאנגרעסס האט פראקלאמירט די אונאב־הענגיקייט פון די פעראייניגטע שטאאט־טען. דיעזער זקן וועלכער איז אין זיינע יונגע יאהרען געהאנגען אין פחילאדעל־פיער שטאאטס הויז, וואס רופט זיך איג־דעפענדענס האל, און וועלכער האט אזוי שעהן געפלוגען, דיעזער זקן ליגט אין פחילאדעלפיע און קרינט גרויס כבוד און ווערט זעהר אבגעהיט, קליינען אבער, קליינגט ער ניט מעהר: ער האט א שפאלט.

געמאכט איז ער לכתחילה געווארען אן ענגלאנד און נאכהער האט מען איהם אויפ׳ם ניי איבערגעגאסען אין יאהר 1753 אין פחילאדעלפיא, און אויף איהם שטע־הען די ווערטער פון חומש ויקרא: „וקראתם דרור בארץ לכל ישביה״. דעם בעריהמטען שפאלט האט ער געקראגען אין 1835 יאהר.

איצט האט מען איהם נעפאך גע־שלעפט קיין סאן פראנסיסקא צו דער אויס שטעלונג.

די אויפזיכט איבער איהם איז׳ן נאנצען ווע: האט געהאט מר. קירק, וועל־כער האט איהם נעהיט ווי דאס אויג אין קאפ און האט נעמאסטען דעם שפאלט צוויי מאל טעגליך, פון דעם טאג אן ווען ער האט פערלאזען פחילאדעלפיא, היינט האט מר. קירק מודיע געווען דער וועלט, אז דער שפאלט איז ניט ברייטער געווא־רען איפלו אויף א טויזענד חלק פון אן אינטש.

איז טאקי זעהר גוט.

ענטווידער ווער א מאלדאט אדער שטארב

דעם 9־טען יולי איז ערשיענען אין דער לאנדאנער „טיימס״ פאלגענדע אנאנ־סע:

„דזשעק פ. ג. אויב דו וועסט ניט טראגען קיין קהאקי — דער שטאף פאר סאלדאטסקע קלייידער — ביז דעם 20־טען וויל איך דיך מעהר ניט קענען. מ. עטהעל״.

אזוי האט מען געשריבען צו א יונ־גען מאן.

דער שרייבער, אדער די שרייבערין פון דיעזער אנאנסע האט זיך אבער בע־ציעלער ענגלישער אויסדרוק וועלכען מען טאר ניט איבערזעצען ווארט ביי ווארט ער האט נעמליך געשריבען „איי שעל קאט יו דער״, וועלכעס מיינט, פאר די וואס קענען ניט גוט קיין ענגליש, „איך וועל דיך שניידען טויט״. אין אמת׳ן אבער מיינט עס: איך וועל מיט דיר ניט האב־בען צו טהון, איך וועל פון דיר ניט וועד־ען וויסען.

און א קארעספאנדענט פון בערלין צו דער „קעלנישער צייטונג״, וועלכער קאן ניט גוט קיין ענגליש האט טאקי צעפויקט איבער דייטשלאנד אז אין ענגלאנד סטרא־שעט מען מיט׳ן טויט די יונגע וואס נעהמען ניט דיענען. ער האט צוגעגעבען אויבערדערמאהנטען אדווערטיזמענט: אויב דו וועסט ניט טראגען קיין קהאקי ביז דעם 20־טען, וועל איך דיך צעשי־קען צום טויט״, צעשניידען אויף קליי־נע שטיקעלאך הייסט עס.

גערלד געשיקט

דער „אידישער זשורנאל״ שיקט געלד קיין רוסלאנד לויט טאגעס קורס

דער פרייז פון היינטיגען מאנעס קורס:

38 סענט 38

פארן רובעל

מיר שיקען די געלד דורך

דזשייקאב שיף׳ס באנק

מר. ה. וויינבערג, דער ארויסגעבער פון „זשורנאל״ וויל קיין פראפיט דערביי מאכען. ער מיינט בלויז די טובה פון די וואס שיקען.

שוהלען!

פרעזידענטען פון שוהלען!

„דער אידישער זשורנאל״

בעט אייך, פאדערט פון אייך, איהר זאלט אונז געבען אייער דרוק ארבייט.

„דער אידישער זשורנאל״

טהוט זיין פפליכט צו אייך, צו דער אידישער כע־פעלקערונג פון טאראנטא, טהוט אייער פפליכט צום „אידישען זשורנאל״.

אמעריקאנער לופט־פליהער געבעטען ניט צו פליהען איבער קענעדע.

אלבאני, אויגוסט, 15.

דער ענגלישער אסבאסאדאר אין וואשינגטאן האט היינט אויפמערקזאם געמאכט גאווערנאר ווהיטני, דאס אמע־ריקאנער לופט פליהער מאנען דייזעס אי־בער׳ן קענעדער גרענעץ, און אזוי וויא קענעדע איז א קריעגס לאנד קען נאך פאסירען איין עקסידענט מיט די אמערי־קאנער לופט פליהער.

עס הייסט אז די קענעדער קע־נען נאך אמאל אנגעהמען די אמערי־קאנער לופט פליהער אאר פיינד און אויף זיי שיסען, און דער אמבאסאדאר פערלאנגט הארום, דאס אמעריקאנער לופט פליהער זאלען געוואהרענט ווערען ניט צוקומען נאהענט צו קענערישען גרענעץ. עהנליכע בריעף האט דער אמבא־סאדאר ארגאנגעשיקט צו אנדערע גאווער׳־נארס פון די שטאאטען וועלכע גרענעצען זיך מיט קענעדע.

דייטשע אטאקעס אין ארגאן־געגענד צוריקגעשטויסען, מעלדעט פאריז.

פאריז, אויגוסט, 15.

עס ווערט אפיציעל געמעלדעט, אז די דייטשע אטאקעס אין ארגאן און לעבען פושעע זענען אבגעווארפען געווארען פון די פראנצויזען.

בערלין, אויגוסט, 15.

דער דייטשער גענעראל שטאב מעל־דעט:

אין דעם ארגאן־ראיאן האבען מיר נעמאכט נייעם פארשריט לעבען מאדטיל סווערק. די צאהל פון די געפאנגענע וואס מיר האבען נעמאכט אין דיעזער געגענד האט זיך פערגרעסערט אויף 4 אפיציערען און 240 סאלדאטען.

ליעבקנעכט בעט אנצופרעגען דער רעגיערונג וועגען שלום.

אמסטערדאם, אויגוסט, 16.

א דעפעשע פון בערלין מעלדעט, אז דר. קארל ליעבקנעכט, דער פיהרער פון די אולטרא־ראדיקאלע סאציאליסטען אין דייטשלאנד, האט אין א בריעף פון דעם מזרח פראנט געבעטען זיינע קאמעראדען צו מאכען אן אנפראגע אין פארלאמענט, וועגען ער וועט זיך פערזאמלען מאנטאג, וואס דענקט די רעגיערונג וועגען שלום.

ער בעט, די רעגיערונג זאל געבען אן ענטפער, אויב זי האט נאך ניט אויפגע־נעבען די אידעע צו אנעקסירען פערנוטענע טעריטאריע און אויב זי איז גרייט אנצו־פאנגען זאפארט פריעדענס פערהאנדלונ־גען, אויב די איבעריגע מלחמה־פיהרענדע מלובות וועלען זיין ווילליג דאס צו טהאן.

באנק אנצופרעגען דער רעגיערונג וועגען שלום.

מאנטרעאל, אויגוסט, 15.

א דעפעשע פון בערלין מעלדעט, אז דר. קארל ליעבקנעכט, דער פיהרער פון די אולטרא־ראדיקאלע סאציאליסטען אין דייטשלאנד, האט אין א בריעף פון דעם מזרח פראנט געבעטען זיינע קאמעראדען צו מאכען אן אנפראגע אין פארלאמענט, וועגען ער וועט זיך פערזאמלען מאנטאג, וואס דענקט די רעגיערונג וועגען שלום.

ער בעט, די רעגיערונג זאל געבען אן ענטפער, אויב זי האט נאך ניט אויפגע־נעבען די אידעע צו אנעקסירען פערנוטענע טעריטאריע און אויב זי איז גרייט אנצו־פאנגען זאפארט פריעדענס פערהאנדלונ־גען, אויב די איבעריגע מלחמה־פיהרענדע מלובות וועלען זיין ווילליג דאס צו טהאן.

אמסטערדאם, אויגוסט, 16.

א דעפעשע פון בערלין מעלדעט, אז דר. קארל ליעבקנעכט, דער פיהרער פון די אולטרא־ראדיקאלע סאציאליסטען אין דייטשלאנד, האט אין א בריעף פון דעם מזרח פראנט געבעטען זיינע קאמעראדען צו מאכען אן אנפראגע אין פארלאמענט, וועגען ער וועט זיך פערזאמלען מאנטאג, וואס דענקט די רעגיערונג וועגען שלום.

ער בעט, די רעגיערונג זאל געבען אן ענטפער, אויב זי האט נאך ניט אויפגע־נעבען די אידעע צו אנעקסירען פערנוטענע טעריטאריע און אויב זי איז גרייט אנצו־פאנגען זאפארט פריעדענס פערהאנדלונ־גען, אויב די איבעריגע מלחמה־פיהרענדע מלובות וועלען זיין ווילליג דאס צו טהאן.

דארפט איהר פייער אינשורענס? פליט גלאסס אדער עקסידענט אינשורענס. דאן קומט צו ע. י. קענען 24 טאראנטא סט. טעלעפאן מיין 4711.